

Martyna Pilas
Uniwersytet Gdański
Wydział Nauk Społecznych
Instytut Pedagogiki

**Neoliberalna wizja szkoły jako usługodawcy
a konflikt na linii dom-szkoła ukazany w
komentarzach internetowych z początku
zdalnego nauczania w Polsce**

Korpus tekstów:

A) wpis na blogu *Wokół szkoły. Kwartalnik pedagogiczno-społeczny Jarosława Pytlaka* z 21 marca 2020 r. pt.: *O szkole w czasach zarazy, specjalnie dla rodziców* oraz 25 wybranych komentarzy anonimowych czytelników bloga i 4 odpowiedzi autora,

B) artykuł na portalu *Kobieta.wp.pl* pt.: *Nauczanie zdalne. Rodzice chcą sami oceniać dzieci*, Paula Konieczny z 17 kwietnia 2020 r. oraz 34 wybranych anonimowych komentarzy czytelników artykułu,

C) post na blogu *Zakreconybelfer.pl*, pt.: *Mama nauczycielka, czyli całe życie z wariatami*, Asia Krzemińska z 22 kwietnia 2020 r. oraz 5 komentarzy i jedna odpowiedź autorki tekstu;

D) artykuł na lokalnym portalu *Łowicz24.eu*, pt.: *Kuchnia jak klasa, klasówka na Messengerze. Zdalne nauczanie oczami rodziców*, Martyna Czekalska z 22 kwietnia 2020 r. oraz 24 komentarze użytkowników portalu;

E) list czytelniczki do redakcji serwisu *Mamadu.pl*, pt.: *To przedszkole mnie wykończy! Dostaję zadania z podstawy programowej i nawet ich nie otwieram* z 26 kwietnia 2020 oraz 9 zanonimizowanych komentarzy.

Uzasadnienie dla wyboru korpusu tekstów:

- analiza wypowiedzi osób z różnych grup: nauczycieli i rodziców oraz z różnych serwisów: blogów prowadzonych przez nauczyciela (C) i dyrektora szkoły (A), portali rodzicielskich (B) i (E) oraz lokalnego serwisu informacyjno-opiniotwórczego(D). Korpus tekstów składał się z 5 internetowych tekstów autorskich i 97 anonimowych lub zanonimizowanych komentarzy użytkowników (wyłoniionych z 21 źródeł internetowych i 987 komentarzy)

5 nadrzędnych tematów:

- 1. obraz nauczyciela i szkoły** (negatywny obraz nauczyciela, wyidealizowany obraz nauczyciela, wady systemu, szkoła usługodawca, nauczyciel jako wyrobnik, przeładowana podstawa programowa, szkoła jako wspólne dobro, potrzeba budowania zaufania, pozytywny obraz nauczyciela i rodzica – wzajemne oczekiwania)
- 2. obraz rodzica i domu** (negatywny obraz rodzica, powierzchownie pojmowane rodzicielstwo, pozytywny obraz rodzica, współpraca ze szkołą)
- 3. alternatywne szkolnictwo, np.: domowe nauczanie,**
- 4. kryzys społeczeństwa** (teorie spisowe, konflikt jest komuś na rękę)
- 5. demokratyzująca rola konfliktu społecznego** (warto wykorzystać sytuację pozytywnie)

-
- brak pomocy ze strony MEN dla dyrektorów i nauczycieli
 - *Będąc sam człowiekiem, bądź co bądź, sukcesu postanowiłem wesprzeć ich, że nie są po prostu nieudacznikami. Od swojego ministra wsparcia nie dostają żadnego.* (A, 21, Jarosław Pytlak 2020-03-22)
 - polska edukacja to „festiwal głupoty” (A, 5, Paweł, 2020-03-21) i marazmu
 - *niestety szkoły mamy z betonu, ale dobrze, że są jeszcze (ale czy długo jeszcze?) osoby które mają chęć i siłę to zmieniać...* (A, 24, Kasia, 2020-03-22)
 - strach nauczycieli przed konsekwencjami naruszenia przepisów np. dot. RODO
 - *(...)proszę mi wierzyć, że choćby w kwestii RODO oćwiczono nauczycieli w ciągu ostatnich dwóch lat tak, że niektórzy naprawdę się boją...* (A, 8, Jarosław Pytlak, 2020-03-22)

- biurokratyzacja i instrumentalizacja procesu kształcenia

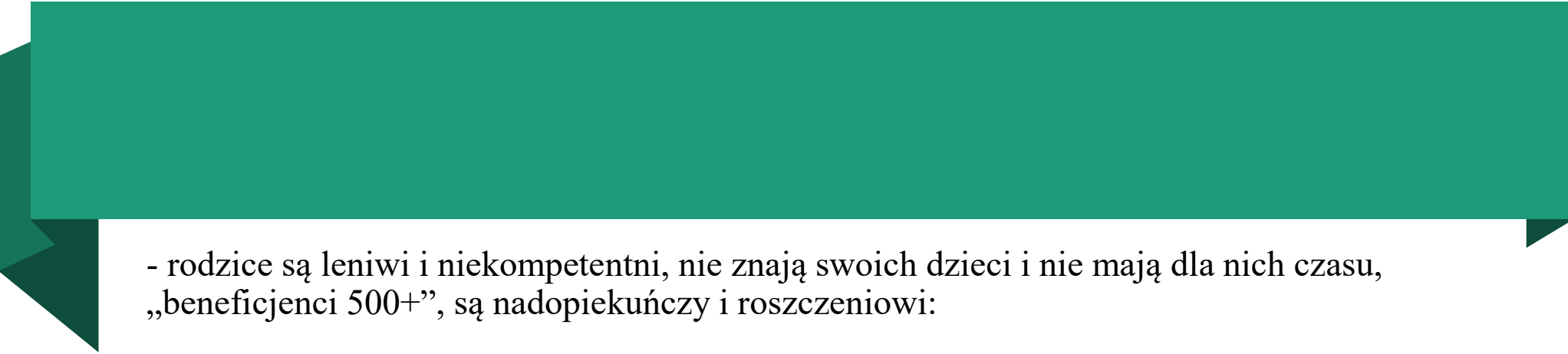
- *Ważne są kwity i papierki. (A, Jan, 2020-03-22)*
- *(...) Znowu okaże się jak zwykle, że polska edukacja ma dwa strumienie rzeczywistości - ten, w którym funkcjonujemy i ten na papierach i elektronicznych dokumentach. A skargi na nauczycieli będą szły jeszcze większym strumieniem. Rodzice jeszcze bardziej obniżą i tak już marną wartość nauczyciela w oczach dziecka. Wielu ludzi odejdzie z zawodu, inni zostaną zwolnieni. Na ich miejsce przyjdą (albo i nie) ludzie z przypadku. (A, 16, Jerzy, 2020-03-22)*

- bezsilność nauczycieli z powodu braku zaufania i współpracy ze strony rodziców i urzędników, nauczyciele tracą motywację do zawodu

- *(...) zastanawiam się ile tabelk każe mi wypełnić Urząd Miasta, żeby odtrąbić pełen sukces. A potem w tak zwanym międzyczasie zastąpię główną dyрекcję, wzywaną na dywanik w trybie pilnym do urzędu, bo jeden sfrustrowany rodzic napisał anonim, że za dużo materiału, drugi, że za mało materiału, trzeci, że za wcześnie, bo dziecko ma prawo się wyspać do południa, czwarty, że to, tamto, owamto. (A, 14, Olka, 2020-03-22);*

- problem Karty Nauczyciela

- *Cenie wielu z nich (nauczycieli – komentarz MP) ale uważam że Karta nauczyciela powinna być zreformowana bo dla partaczy w tym zawodzie nie powinno być miejsca, a karta chroni tak samo być dobrych jak i kiepskich. (B, 4, Były nauczyciel, 19-04-2020)*

- rodzice są leniwi i niekompetentni, nie znają swoich dzieci i nie mają dla nich czasu, „beneficjenci 500+”, są nadopiekuńczy i roszczeniowi:

- *Jak rodzicowi nie chce się tłumaczyć, to po co to robi. Paluszek na pilot tv i na kanapę. (B, 14, ??!!!, 19-04-2020)*
- *W tym kraju nigdy nie będzie dobrze jeśli rodzice nie mają czasu dla dzieci. Przyzwyczaili się do tego że nic nie muszą a za to mogą oceniać nauczycieli i wtrącać się w ich pracę. (B, 25, Matka, 19-04-2020)*
- *Rozwój przedszkolaków jest bardzo zróżnicowany. I trzeba było dopiero pandemii, żeby niektórzy rodzice zainteresowali się tym, jaki jest program wychowania przedszkolnego (E, 6, Katarzyna R., 26-04-2020)*

-
- *Rodzice ogarnijcie się, teraz dopiero co niektórzy z was zobaczyli że mają dzieci. Jak lekcje były w szkole, to nic ich nie interesowało. A dzieci się uczyły. Macie dzieci to dajcie im coś od siebie. Nauczyciele nie wybierali ze będą musieli uczyć przez internet. Też chcą wrócić do szkoły. (C, 7. Gość, 23-04-2020)*
 - *Laptopów brak? Nie ma oprogramowania ? Na co wydajesz 500+ ? Najwyższa pora kupić za te pieniądze dzieciom sprzęt , a nie 3 czy 4 nawala na jednym laptopie ... (C, 8, Gość, 23-04-2020)*
 - *W szkole nie ma już "kukułczego gniazda" (...) (C, 11, gość, 23-04-2020)*

- braki kadrowe i sprzętowe

- (...) *nauczyciel anglista ma 10 klas (niestety z braku kadry nieraz bywa i tak) jak może być w stanie obsłużyć wszystkie dzieci online... (C, 20, Gość, 24-04-2020)*
- *Rodzice, przynajmniej oficjalnie... Wyzumiali... Jednak, gdy wpisałam brak zadania po miesiącu od terminu oddania pracy... Wyzumiałość zakończyła się skargą złożoną do Kuratorium... A przy jednym stole mąż pracujący zdalnie, a w pokoju obok syn... zgłębiający podstawę programową z LO... I nikt mnie nie pytał czy mam sprzęt do prowadzenia takiego nauczania... (C, 2, Asia, 23-04-2020)*

- wizja nauczyciela jako osoby, która jest głupia, leniwa, zadufana w sobie, niewykształcona, bezkrytyczna i brakuje jej dobrej woli, przy czym zarabia za dużo (nierówności społeczne)

- *Mam dosyć wiecznie niezadowolonych nauczycieli, którzy sami świetnie pomagają w upadku tego jakże szlachetnego niegdyś „zawodu”. Dzisiejsza oświata to rozkładający się trup! (...). Już nie mówiąc o tym, że dzisiejszy nauczyciel w większości szkół państwowych to utyskująca Pańcia, a nie Mistrz-Autorytet! (...)*” (A, 21, Kaska, 2020-03-22)
- *...szkoły faktycznie nie działają. (...) Niech w końcu przestaną narzekać na rodziców i sami się wezmą do roboty. Jeden taki zawód nie gotowy na żadną krytykę* (B, 5. Kamil, 19-04-2020)
- *kasta pedagogiczna się obudziła* (B, 11, Dziadek I, 19-04-2020)
- *Nauczyciele bo nie jeden uważają się że są lepsi. Spoglądali z góry na rodziców. To rodzic czeka przed pokojem nauczycielskim jak ten pies czeka aż nauczyciel dopije kawę i łaskawie wyjdzie do rodzica. Nauczycielu jesteś pedagogiem na papierze!!!!*” (D, 6. Gość, 23-04-2020),

- brak pomocy w nauczaniu dzieci ze strony szkoły, problemy z pogodzeniem życia zawodowego i rodzinnego

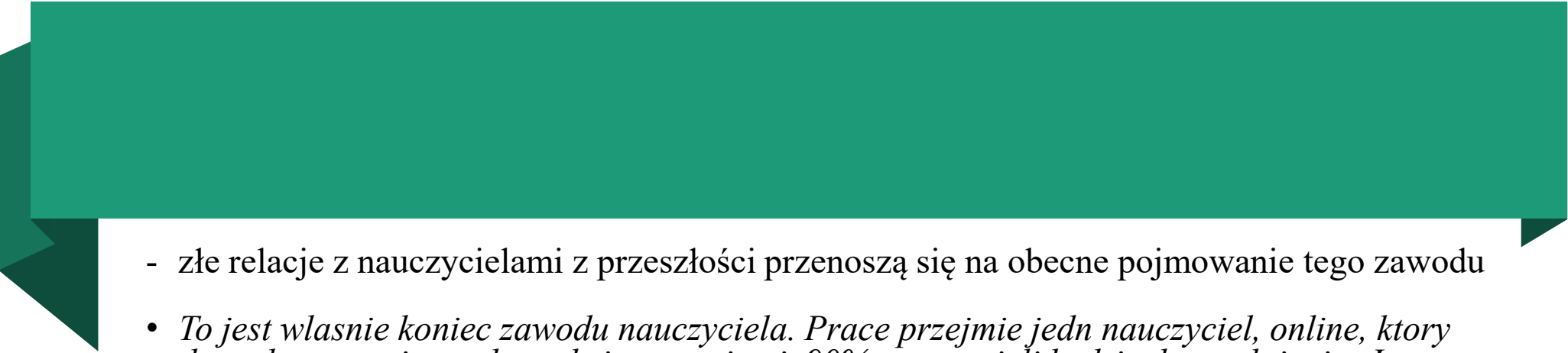
- *Rodzice MUSZĄ pogodzić pracę zarobkową - nie każdy ma szczęście, aby skorzystać z opieki na dziecko - obowiązki w domu, pomóc starszym członkom rodziny, przyjaciołom, sąsiadom. MUSZĄ też - z oczywistych względów pomóc nauczycielom w wykonywaniu ich zadań. Co odłożyć na bok? Raport dla szefa na już? Dyżur w szpitalu? Czy może nie ugotować obiadu? Przed takimi wyborami stoi dzisiaj każdy z rodziców. (A, 25, Adrianna, 2020-03-23)*

- obarczanie winą nauczycieli za obecny stan rzeczy:

- *Patrzę na to wszystko z boku i nadziwić się nie mogę. Można by to nazwać "Bezpieczna przeciętność" (...) Zwalić winę na system, na Ministerstwo, na zły los. I to dla mnie jest taka trochę samospelniająca się przepowiednia. Nauczycielom potrzebne są te ciosy ze strony wszystkich. Mogą spokojnie stać sobie w roli ofiary i nie pójść do przodu (...) Bo to co dzieje się na naszych oczach to rewolucja. Ale bezpieczniej jest zostać w starej rzeczywistości. (A, 27, tomak1, 2020-03-24)*

- marazm w edukacji

- *Nic sie nie zmienia Cały czas tak bylo nauczyciele tylko zadaja a nie uczą jest tak juz od lat 80 tych polska edukacja nie rozwija sie a ci co sue staraja sa nie doceniani. (B, 1, :(, 19-04-2020);*
- *Czyli nic się nie zmieniło odkąd ja chodziłam do szkoły...smutne to jest że dalej jest komuna w szkole... (E, 4, Magda Magda, 26-040-2020)*
- *W dobie technologii 5G nauczycielka mówi rozzbrajająco szczerze: część z nauczycieli nie radzi sobie z nowymi technologiami (...) To ja sie pytam: jak ci ludzie mają uczyć innych skoro sami nie potrafią opanować ELEMENTARNIE NIEZBĘDNYCH do życia w dzisiejszym świecie i w ich pracy (!!!!!) umiejętności? (...) W Polsce nauczyciel musi tylko zrobic magisterkę a potem przez znajomości złapać etat(...). Blogosławiony wirusie w koronie obnażaj dalej zepsucie świata w którym żyjemy... ku chwale Pana naszego w niebiesiech, a radości ciężko i uczciwie pracujących Polaków, którzy płacą podatki na finansowanie tego całego cyrku..." (B, 13, Emigrant zarobkowy, 19-04-2020)*

-
- złe relacje z nauczycielami z przeszłości przenoszą się na obecne pojmowanie tego zawodu
 - *To jest właśnie koniec zawodu nauczyciela. Prace przejmie jedn nauczyciel, online, który dużo tłumaczy, jest w kontakcie z uczniami, 90% nauczycieli będzie do zwolnienia. Ja swoich nauczycieli ze szkoły też pamiętam (z małymi wyjątkami) bardzo źle. (B, 23, Jajaja, 19-04-2020)*
 - wady podstawy programowej, podręczników i przeładowanie materiału
 - *Podstawa programowa jest bardzo spóźniona i jest podana w wybitnie nudny sposób. Przedszkole nie nadąża za dziećmi, za ich zainteresowaniami i rozwojem. Infantylny podejście, nieciekawe polecenia, odtwórcze zadania. (E, autorka listu do redakcji, 26-04-2020)*
 - *Odrabianie lekcji kosztuje mnie masę czasu bo muszę resetować mózg i dostosowywać tłumaczenie do tego co w książce, a nie by dziecko zrozumiało. Podręczniki w większości są do bani. Brzydkie obrazki zamiast treści. Głupkowate zadania, które nikogo niczym nie zainteresują. (E, 1. Małgorzata, 26-04-2020)*

-
- brak zajęć praktycznych i przydatnej wiedzy
 - *za naszych czasów uczyli jeszcze zajęć praktycznych przydatych w życiu , a teraz tego nie ma. Pamiętam jaką mieliśmy frajdę gdy robiliśmy frytki z ziemniaków i sprzedawaliśmy . Takich zajęć powinno być więcej. (E, 5. Barbara, 26-04-2020)*

- *szukanie rozwiązań*

- *Nie ma sytuacji idealnych. Ale warto zamiast oceniać to twspółpracować. Można napisać do nauczyciela, żeby zaproponował inne zadania. (E, 7, Katarzyna, 26-40-2020)*
- *Patrząc na takie komentarze, jak powyższy, widzę, że jest sens o tym mówić 😊 A za wszystkich wszystkich pracujących rodziców mocno trzymam kciuki. Bo wiem, jak wielką robotę wykonują. (D, 6, Asia Krzemińska, 26-04-2020)*
- *Trafiłam na wpis przypadkiem i dziękuję, że Pani jest. „Współczuję” powołania, tego pięknego ciężaru, który odróżnia nauczyciela od pracownika publicznej edukacji.(...). Dziękuję ja jako rodzic, były uczeń. (...) Nie umiemy tego okazać, może nie być tego widać i słyszać – ale wszystko co robicie zostaje na bardzo długo, tylko w pozytywnych aspektach. Bo przy Waszym współudziale wychodzimy lub wyszliśmy na ludzi.” (C, 4, Aga, 25-04-2020)*

-
- (...) *Grozi upadek całemu społeczeństwu. Dopiero jak nastąpi ten upadek, będzie można zbudować od nowa coś lepszego. Albo się będziemy się razem trzymać i wytrwamy albo dojdzie do wielkiej tragedii i upadku.*
(D, 24, gość 24-04-2020)

Dziękuję za uwagę!

Martyna Pilas

Uniwersytet Gdański

Wydział Nauk Społecznych

Instytut Pedagogiki

martyna.pilas@gmail.com